

Критеријуми оцењивања српски језик и књижевност

Ученици од 5. до 8. разреда оцењују се формативно, које служи за праћење напретка ученика и у дневнику се евидентира кроз активности путем емотикона и сумативно оценом од 1 до 5 током целе школске године. Оцењивање обухвата све три области српског језика и књижевности, а то су: књижевност, језик (граматика, правопис, ортоепија) и језичка култура.

Оцењују се:

- писмени задаци
- контролни задаци
- диктати
- домаћи задаци
- говорне вежбе
- рецитовање
- рад на часу
- усмено одговарање

Документација која прати процес оцењивања је: е-дневник, педагошка свеска наставника, тестови, диктати, писмени и домаћи задаци и практични радови ученика. На почетку школске године ради се иницијално тестирање ученика, које се оцењује формативно и служи наставнику за планирање рада и даље праћење напредовања ученика.

➤ Формативно оцењивање

Подразумева: праћење напредовања, ангажовања и активности ученика, активност на часовима (укључујући све три области предмета), редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака. Води се у педагошкој свесци наставника и у забелешци у е-дневнику, а из овог оцењивања проистиче оцена за рад на часу на крају сваког класификационог периода или на крају полугодишта и године. Критеријум је следећи:

- **Недовољан успех** – ученик не прати наставу, не пише, нема прибор, не ради домаће задатке и уопште није активан на часу;
- **Довољан успех** – ученик повремено прати наставу, повремено доноси прибор за рад и домаће задатке и ретко кад је активан на часу;
- **Добар успех** – Ученик прати наставу, доноси прибор за рад и домаће задатке и активан је на часу, али не у континуитету;
- **Врло добар успех** – редовно извршава своје обавезе, доноси прибор за рад и домаће задатке, активан је и мотивисан за рад;
- **Одличан успех** – редовно извршава своје школске обавезе, редовно доноси прибор за рад и домаће задатке, изузетно је активан и мотивисан, непрекидно показује заинтересованост и жељу за напредовањем и стицањем знања.

➤ Сумативно оцењивање

У сумативно оцењивање спадају: писмени задаци, контролни задаци из граматике и књижевности, полугодишњи и годишњи тестови, диктати, говорне вежбе, домаћи задаци (састави/есеји), рецитовање, усмено одговарање, практични радови (презентација, плакат)

ЈЕЗИК

ГраMATика – критеријум за оцењивање знања из области усаглашен је са образовним стандардима сва три нивоа постигнућа: **основног, средњег и напредног нивоа:**

Одличан (5)	Ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије; показује веома висок степен ангажовања; зна и примењује граматичка правила у сложенијим примерима;
Врло добар (4)	Ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије и примењује граматичка правила у сложенијим примерима уз малу помоћ наставника, показује висок степен ангажовања;
Добар (3)	Ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије; ангажован је повремено; препознаје и примењује граматичка правила у основним примерима; или само репродукује научено без разумевања и самосталног закључивања.
Довољан (2)	Ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије уз помоћ наставника; ангажован је веома ретко; препознаје граматичка правила у најједноставнијим примерима;
Недовољан (1)	Ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из фонетике, морфологије, синтаксе, лексикологије ни уз помоћ наставника; не зна да препозна граматичка правила у најједноставнијим примерима

Скала за оцењивање контролних задатака и тестова из језика и књижевности је следећа:

Процент тачних одговора	Оцена
од 85% до 100%	Одличан (5)
од 70% до 84%	Врло добар (4)
од 50% до 69%	Добар (3)
од 35% до 49%	Довољан (2)
од 0% до 34%	Недовољан (1)

ДИКТАТ

Писмена провера знања из правописа оцењује се бројчано 1-2 пута у току полугодишта на следећи начин:

Одличан (5)	Ученик зна сва слова ћирилице/латинице, зна и доследно примењује правописну норму у свим случајевима;
Врло добар (4)	Ученик зна сва слова ћирилице/латинице, зна правописну норму и примењује је у свим случајевима, уз поједине правописне грешке;
Добар (3)	Ученик зна сва слова ћирилице, познаје правописну норму и примењује је у већини основних правописних правила;

Довољан (2)	Ученик пише већину слова ћирилице/латинице, делимично примењује правописну норму у најосновнијим и једноставнијим примерима;
Недовољан (1)	Ученик не пише тачно сва слова ћирилице/латинице, не зна да примени правописну норму у најосновнијим примерима.

Број правописних грешака:	Оцена:
од 0 до 4	Одличан (5)
од 5 до 8	Врло добар (4)
од 9 до 12	Добар (3)
од 13 до 15	Довољан (2)
преко 16	Недовољан (1)

КЊИЖЕВНОСТ

Критеријум за оцењивање градива из књижевности усаглашен је са образовним стандардима сва три нивоа постигнућа, основног, средњег и напредног нивоа:

Одличан (5)	Ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из ове области (наводи дела и писце, разликује књижевне родове и врсте, одређује врсту стиха и строфе, проналази стилске фигуре и различите облике приповедања; самостално анализира књижевно дело, аргументовано образлаже свој став о делу и повезује га са другим текстовима по тематици, структури, мотивима);
Врло добар (4)	Ученик самостално испуњава захтеве сва три нивоа постигнућа из књижевности, уз малу помоћ наставника (самостално анализира књижевна дела уз познавање основних одлика и функционалних појмова);
Добар (3)	Ученик самостално испуњава захтеве основног и делимично средњег нивоа из књижевности (познаје основне одлике књижевности и разликује типове уметничког стваралаштва—усмену и ауторску књижевност; познаје основне функционалне појмове);
Довољан (2)	Ученик минимално испуњава захтеве основног нивоа ове области уз помоћ наставника (повезује наслове књижевног дела и имена аутора, разликује књижевне родове и препознаје основне одлике књижевних текстова);
Недовољан (1)	Ученик не испуњава минималне захтеве основног нивоа постигнућа из књижевности ни уз помоћ наставника.

ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА

Критеријум за оцењивање писмених и домаћих задатака (састава/есеја) обухвата неколико делова: композицију, садржај, стил, граматику, правопис и естетски изглед.

Одличан (5)	Ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао је захтеве композиције кроз увод, разраду и закључак, види се поступност у излагању, реченице су јасне и правилне, са минималним граматичким и правописним грешкама, стил писања богат је описима, емоцијама и појединим стилским изражајним средствима, рукопис ученика је читљив, а рад уредан;
Врло добар (4)	Ученик је тачно одговорио на тему, испоштовао захтеве композиције, реченице су јасне, са мањим граматичким и правописним грешкама, стилу недостаје више описа и емоција.
Добар (3)	Ученик је тачно одговорио на тему, поједини делови композиције нису у потпуности испоштвовани (нису повезани, недостаје увод и закључак), поједине реченице нису јасне, са честим граматичким и правописним грешкама, недостаје доста описа и емоција, рад је понегде нечитак и неуредан;
Довољан (2)	Ученик је делимично одговорио на тему, увод, разрада и закључак нису уједначени, са значајним граматичким и правописним грешкама, стил је сиромашан, рад је веома нечитак и неуредан;
Недовољан (1)	Ученик није ништа написао или ученик није одговорио на тему, нису испоштвовани захтеви композиције, рад се не може прочитати, реченице су потпуно неповезане и нејасне, са превише граматичких, правописних и стилских грешака.

ОЦЕЊИВАЊЕ ГОВОРНИХ ВЕЖБИ:

Одличан (5)	Ученик се правилно изражава, тачно излаже текст поштујући правила композиције, износи своје ставове, описе и емоције у складу са задатом темом, лепо формулише своје мишљење, има изграђену културу комуникације;
Врло добар (4)	Ученик успешно одговара на постављене захтеве, уз мања одступања;
Добар (3)	Ученик делимично одговара на постављене захтеве;
Довољан (2)	Ученик одговара на постављене захтеве само уз помоћ наставника и на врло једноставним примерима;
Недовољан (1)	Ученик се није припремио за усмено изражавање, не одговара на постављене захтеве ни уз помоћ наставника.

РЕЦИТОВАЊЕ УЧЕНИКА:

Одличан (5)	Ученик изражајно, тачно и јасно рецитује текст уз одговарајућу дикцију;
Врло добар (4)	Ученик изражајно, тачно и јасно рецитује текст уз делимично одговарајућу дикцију;
Добар (3)	Ученик тачно рецитује текст, али без одговарајуће дикције и изражајности;
Довољан (2)	Ученик рецитује текст без одговарајуће дикције и изражајности правећи често грешке;
Недовољан (1)	ученик није научио задати текст.

ПРАКТИЧНИ РАД/ДОДАТНО ЗАЛАГАЊЕ УЧЕНИКА:

Наставник може оценити ученика оценом **одличан (5)** и за учешћа на такмичењима, конкурсима, у раду секција и другим активностима у школи (Дан школе, обележавање значајних датума) и сл, а оценом паноа и презентација од 1 до 5.

ПЕТНАЕСТОМИНУТНЕ ПРОВЕРЕ (блиц тест):

Писмене провере у трајању до 15 минута обављају се без најаве, а спроводе се ради утврђивања остварености циља једног или више часова и савладаности дела реализованих програмских садржаја. Оцена са овакве провере се формативно оцењује и уписује се у дневник (емотикони - смајлији), и евидентира у педагошкој свесци наставника. Она се може узети у обзир приликом утврђивања закључне оцене ученика на полугодишту или на крају године, ако је у интересу ученика.

0 – 10 – Мораш под хитно научити пропуштено градиво. ☹

11 – 16 – Можеш ти то много боље. ☹

17 – 23 – Добро ти иде, само се још мало потруди. 😊

24 – 31 – Врло добро ти иде, настави тако. 😊

32 – 36 – Одлично си савладала/савладао претходно градиво! Само тако настави! 😊

ИНДИВИДУАЛНИ НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ (ИОП):

Ученици који раде по **прилагођеном или измењеном програму (индивидуализација, ИОП-2)** имају другачије критеријуме оцењивања. Он није исти за све ученике и зависи од потреба и постигнућа сваког појединачног ученика који ради по прилагођеном или измењеном програму.

ЗАКЉУЧИВАЊЕ ОЦЕНА:

Закључна оцена утврђује се ученику на крају првог полугодишта и на крају године у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Закључна оцена је бројчана и изводи се као аритметичка средина свих бројчаних оцена које је ученик добио у току првог полугодишта или школске године.

СТРУЧНО ВЕЋЕ НАСТАВНИКА СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ